

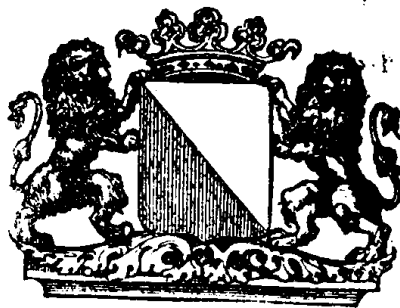
DONDERDAG

12 JANUARIJ.

UTRECHTSCH E

PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

UTRECHT, Donderdag 12 Januarij.

Gister hebben wij een paar gewichtige telegrammen ontvangen. Die uit Londen, omtrent de zending van lord Cowley, levert slechts eene gewone mededeeling, die, ofschoon van belang, toch geene officiële kleur heeft.

De telegram uit Parijs daarentegen is van gewichtiger aard, omdat ze eene officiële verklaring geeft van de verhouding tusschen de hoven der Tuilerien en van Rome. Dat bericht konden wij in onze eerste postoplaag niet opnemen; wij nemen het daarom alleen in die oplaag nogmaals.

Men moet 's keizers schrijven vooral in verband brengen met de pauselijke toespraak van 1 Jan. om al het gewicht van die stukken te gevoelen. Napoleon maakt zijn brief bekend, zeker om den indruk weg te nemen, dien de pauselijke woorden zouden kunnen maken. De keizer heeft namelijk bij den Paus eigenhandig er op aangedrongen, vrijwillig afstand te doen van het bezit der Romagna, om daardoor de rust aan Italië, den vrede aan Europa te hergeven. Het herstel van het pauselijk gezag had vroeger nog in zooverre kunnen plaats hebben, dat toen eene afscheiding en een wereldlijk bestuur over de Legatiën, onder het opperbestuur van den Paus, nog mogelijk ware geweest; nu zou alleen eene vreemde tusschenkomst het Pauselijk gezag kunnen herstellen, en die tusschenkomst is ondoenlijk; de mogendheden zouden die niet toelaten. De keizer heeft deze zienswijze, waarin de politiek van de beruchte brochure doorstraalt, den 31 Dec. aan den Paus per brief medegedeeld. Zijne Heil. heeft echter de ontvangst daarvan niet afgewacht, maar den Franschen generaal Goyon, die hem op 1 Jan. zijne gelukwensen kwam aanbieden, geantwoord, dat hij hoopte, dat de beginselen van de brochure — welke hij een *gedenkstuk van huichelarij en een laag weefsel van tegenstrijdigheden* noemt — door den keizer zouden worden verworpen; de Paus durfde daarop rekenen, op grond van stukken, die hij vroeger van het hoofd der Fransche regering ontving. De geheele toespraak van den paus zal men onder Rome vinden.

Deze kwestie heeft dus een moeilijk aanzien gekregen. De Fransche pers schijnt dat te begrijpen door hare stilzwijgendheid. Alleen het *J. des Deb.* geeft van de zaak verslag. Nu echter de *Moniteur* den keizerlijken brief heeft openbaar gemaakt, zal deze aangelegenheid weldra de bladen bezig houden. Napoleon schijnt niet te kunnen terug treden en de Paus is niet toegevend gezind, of althans nog besluiteloos, gelijk eene dépêche van Marseille meldt. Napoleon en de Paus staan dus zoo goed als tegen elkaar over; de Fransche keizer waagt zich op gevaarlijk terrein. Maar Rome is ten deele in de magt van Frankrijk, en wellicht, dat de Paus zich ten slotte nog bedenkt, vooral daar de gemoeienderen ook in de hem nog getrouw gebleven gewesten zeer oproerig worden. Anders kunnen er ernstige verwickelingen geboren worden.

Napoleon zoekt daartoe zich nader aan Engeland te sluiten. Een nieuw telegram van heden morgen doet zien, dat een zeer voordeelig handelsverdrag reeds wordt opgemaakt, en dat de Westmagten zich verder over Italië trachten te verstaan. Vast aan Engeland gesloten, kan Napoleon de moeilijkheden, die Rome hem kan op den hals laden, wel torschien. En mogt de zaak te gevaarlijk loopen, dan is er nog kans in 't Oosten bezwaren in 't leven te roepen, die den Westmagten de handen vrij zouden geven om in Italië den Gordiaanschen knoop door te hakken, of althans de aandacht van het Schiereiland af te leiden.

Oostenrijk gaat thans steun zoeken bij de Roomsche Staten en biedt zijne hoffelijkheden o. a. te Madrid vooral aan. Men is daar echter in 't bijzonder met den Marokkaanschen oorlog bezig, en kan daardoor aan andere kwestien slechts weinig aandacht verleen.

Wij hebben reeds van de N. Amerikaansche Boodschap gewaagd; men zal daarover onder Londen thans meer vinden; vooral zijn de plannen van den President tot tusschenkomst in Mexiko van gewigt.

De sinds gister ontvangen *telegrafische depeches* laten wij hieronder volgen:

Bombay, 27. December. (Reuters Office.) De veldtocht tegen de insurgenten van Nepaul is geëindigd. Alle rebellen hebben zich overgegeven, behalve de Begum.

Bern, Woensdag. De Zwitsersche bisschoppen hebben gezamenlijk eene petitie ingediend bij den Bondsraad tegen de afscheiding van het kanton Tessino van de Lombardische bisdommen.

Parijs, Woensdag. Men verzekert, dat lord Cowley's zending gelukt is. Ook zegt men, dat de prins v. Metternich zich weldra met eene bijzondere zending naar Weenen zal begeven.

Marseille, Woensdag. Volgens berichten uit Constantinopel dd. 4 dezer, neemt de opgewondenheid onder de bevolking toe. De czaar van Rusland heeft dekoratiën gezonden aan Hissam, Ethem en Said-effendi, ten blijke van zijn genoegen over hunne zending naar Odessa. Men vermoedt dat Fuad weldra zal vallen.

Marseille, Woensdag. De generaal Montauban is alhier aangekomen; morgen zal hij met de Indische mail vertrekken.

In brieven uit Napels van den 7. dezer wordt vrees te kennen gegeven ten aanzien van den duur van het tegenwoordige stelsel. Als de regering op den ingeslagen weg blijft voortgaan, zal zij door de openbare meening worden overmand en zal eene crisis daarvan het onvermijdelijk gevolg wezen.

Uit Rome schrijft men den 6. dezer, dat de leden van het H. kollegie het onderling niet eens zijn; sommigen raden eene verzoenende politiek aan, maar de meerderheid blijft volharden bij het stelsel van volstrekten wederstand, en de Paus is besluiteloos.

Marseille, Woensdag. De heer de Lesseps is den 12. Jan. te Alexandrië aangekomen, waar de gouverneur in last had, eene stoomboot ter zijner beschikking te stellen om hem naar den onderkoning in Opper-Egypte te brengen. De voorbereidende werkzaamheden voor het Suez-kanaal worden ijverig voortgezet en houden alle beschikbare werklieden bezig, daardoor reeds welvaart verspreidde.

In de Marken hebben manifestatiën plaats gehad, vooral te Ancona en Pesaro in de schouwburgen. Toen de overheid in hare loges kwam, hebben alle aanwezigen te gelijk de zaal verlaten. In de Legatiën en Toskane zien dagelijks brochuren tegen het wereldlijk gezag van den Paus he licht.

Londen, heden, Donderdag. De *Morn. Post* meldt, dat tusschen Engeland en Frankrijk onderhandelingen zijn aangeknoopt tot sluiting van een handelsverdrag, voor beide zijden voordeelijker dan het bestaande.

Het zelfde blad zegt, dat Engeland den Paus het bezit van zijn nog overig gebied niet zal waarborgen. Engeland, zegt het verder, heeft den mogendheden de aansluiting van Midden-Italië aan Sardinië aanbevolen. Mocht dit verworpen worden, dan zal Engeland de oprigting van een Midden-Italiaansch koninkrijk, doch niet onder een lid van een der dynastiën van de groote mogendheden voorstaan.

— Z. M. heeft benoemd tot iijker van het vaatwerk in de gemeente Raamsdonk, T. Simonis, beëdigd landmeter aldaar.

— Door Z. M. is bepaald, dat, te rekenen van 1 Jan. jl., de traktementen der officieren, behorende tot den plaatselijken staf, met f 100 zullen worden vermeerderd. Alzoo zullen dezen bedragen: de kpts. pl. adj. 1e kl. f 1200, de 1e luits. idem f 900 en de 2e luits. idem f 800.

— Z. K. H. de prins van Oranje vertoeft langer te Parijs dan men verwacht had. Maandag heeft de prins Vincennes bezocht, en er de militaire inrigtingen in oogenschouw genomen. Dingsdag is er eene groote revue van infanterie ter eere van Z. K. H. op het plein der Tuilerien gehouden.

De garde, infanterie, zouaven waren onder bevel van maarschalk Regnault de Saint Jean d'Angely vereenigd. Tegen 12 uur reed de keizer uit; de prins was aan zijne rechterzijde en droeg het grootkruis van 't Legioen van Eer; in den staf waren prins Napoleon en al de maarschalken en admiraals, te Parijs aanwezig, bijeen. De keizerin was met den keizerlijken prins op het balkon.

Heden Donderdag zou er groote jagtpartij in het bosch van Rambouillet worden gehouden, waaraan de keizer en de prins zouden deel nemen.

— De *Amst. Ct.* meldt, dat prins Frederik den 20 dezer naar Berlijn gaat, om, na kort vertoef, met zijne gemalin en dochter naar de Residentie

terug te keeren. De prinses is dus niet door ongesteldheid verplicht den winter te Berlijn te blijven.

— De ministeriële crisis is schijnbaar afgeploopen; wij hebben 't echter herhaaldelijk gezegd, en bijna de geheele pers is het daarmede eens, het is slechts een uitstel, eene verdaging; dit kabinet heeft door de wijze, waarop het de spoorwegplannen heeft doorgedreven, den eerbied voor de regering op 't spel gezet, aan de konstitutionele beginselen een harden stoot gegeven. Wij gelooven dus niet, dat het behoud van dit ministerie, al ware het mogelijk, voor het Vaderland wenschelijk zou zijn.

Dat het bestaan van het ministerie werkelijk zeer hachelijk blijft, kan men ook opmaken uit 't volgende, dat de *Tijd* aan de *Echo Universel* ontleent, betreffende de crisis:

Toen de beide ministers hun ontslag hadden aangeboden, noodigde de Koning den heer Rochussen uit, aan Z. M. zoo spoedig mogelijk twee plaatsvervangers voor te stellen. Dien ten gevolge werden achtereenvolgens stappen gedaan bij de heeren van Hall, van Reenen, Schimmelpenninck, Vrolik en misschien bij nog anderen. Geen dezer staatslieden gevoelde echter lust, om zich in de engte te begeven, waarin de aftredende ministers zich, door hunne wijze van de Spoorwegen en de Doorgraving te behandelen, hadden gebracht. Er kwam toen in den ministerraad het voorstel ter sprake, dat het geheele kabinet zijn ontslag zou nemen, om aldus een ruimer weg tot beëindiging der crisis te banen. Dit voorstel werd echter ter zijde gelegd, voornamelijk op grond, dat het nog mogelijk zou zijn de Tweede Kamer over te halen tot goedkeuring der Doorgraving van Holland op zijn Smalst, en aldus dit wetsontwerp te gelijk met dat der spoorwegen aan de Eerste Kamer, en bij eventuele aanneming aldaar, aan de koninklijke bekrachtiging te kunnen aanbieden. De beide ministers werden dien ten gevolge uitgenoodigd hun portefeuilles te behouden, en de Koning werd verzocht hierin voorloopig te bewilligen, totdat de feiten overtuigend zouden bewezen hebben, dat zij te kort schoten in de taak, welke zij op zich hadden genomen. Z. M. gaf aan di voorstel zijne goedkeuring.

Ten gevolge dezer schikking zou de Tweede Kamer eerstdaags worden bijeengeroepen om over de zaak der doorgraving te beslissen. Het wachten is waarschijnlijk naar de mem. van beantwoording op het voorloopig verslag. Hierna zal de Eerste Kamer ter zelfder tijd over de doorgraving en de spoorwegen beraadslagen.

De *Echo* geeft bij deze gelegenheid eenige beschouwingen over de konstitutionnele zijde van het vraagstuk, en toont aan, dat deze geene schade heeft geleden. Ons bedunkens is dit een geheel onnoodig betoog. Tegen alles wat met de beide ministers is voorgevallen verheft zich noch de letter, noch de geest der Grondwet. Dat het orgaan van den min. van financiën, toen het hem in gevaar zag, in naam der konstitutie noodkreten aanhief, behoeft geen aanleiding tot een noodzakelijke wederlegging te wezen. Angst en spijt zijn nooit logiesch, en meestal onredelijk. Wat tegen den geest der Grondwet strijdt, is zoowel de wijze waarop de spoorwegvoordragt er bij de Tweede Kamer is doorgesleept, als die waarop de betrokken ministers zich van de doorgravingszaak hebben pogen af te maken. Daarentegen is het zeer konstitutionneel, dat ministers in het dilemma geplaatst worden zich van den last, dien zij op hunne schouders genomen hebben, te kwijten of heen te gaan.

— Als een staaltje van de wijze, waarop de *N. Rott. Ct.* soms polemieek voert, dient het volgende, dat zij aan de *Amst. Cour.* als antwoord geeft: Amsterdam moet een eigen spoorweg hebben, dat is, waar het alleen voordeel van trekt en niemand anders. Wij gunnen haar die opinie; maar zij voere daarbij eene opregte polemieek, en vertoone niet steeds het valgelijke schouwspel van door de plompste woordverdraaijng aan hare lezers te willen diets maken, dat anderen de oneerlijkheid plegen, waaraan zij zich bij iedere gelegenheid schuldig maakt.

— Bij de herstemming te Dordrecht, ter verkiezing van een lid der Tweede Kamer, zijn 1093 stemmen uitgebragt, waarvan er 553 op den heer Sander en 540 op den heer de Raadt vereenigd waren; mr. P. A. Sander is dus herkozen.

— Wij vernemen, dat eenige handelshuizen te Amsterdam het voornemen hebben, om aan den gemeenteraad een adres in te dienen en hem te verzoeken verdere krachtige pogingen aan te wenden, om de zaak der doorgraving van Holland op zijn smalst te bevorderen, zelfs met eenige geldelijke opofferingen van stads wege. *Handelsbl.*

— Generaal de Brauw vertrekt in deze maand weder naar Indië.

*— Uit Deventer schrijft men ons:

Men is hier thans vrij algemeen overtuigd, dat het 5. reg. drag. tegen het najaar naar Maastricht zal vertrekken en hier worden vervangen door het regiment thans te Haarlem in garnizoen; vele officieren van daar hebben hier reeds woningen in besprek genomen, terwijl de officieren van het 5. reg. een onderdak in hun aanstaand garnizoen zoeken. De aanleiding tot deze ongehoorde verplaatsing schijnt voornamelijk daarin gelegen te zijn, dat de kolonel van het 2. reg. drag. dringend eene garnizoensverwisseling heeft aanbevolen, uithoofde de vele nog steeds te Haarlem heerschende ziekten. Wij billijken zeer deze zorg van den kolonel voor zijne onderhebbende manschappen, doch te gelijk komt de vraag bij ons op: zullen de blijvenden en de plaatsvervangende troepen van den ziekmakenden invloed verschoond zijn?

*Dat te Arnhem de rijdende artillerie in garnizoen komt wordt algemeen voor zeker gehouden.

*Het water in den IJssel is nog steeds zeer hoog, 4.90 El aan de peilschaal en staan de oeverlanden onder water. De stoomboot op Amsterdam vaart nog niet.

— De 2de luit. Everts is van 't 5de bij 't 1ste reg. drag. te Arnhem verplaatst.

— Uit eene opgave van regeringswege blijkt, dat in 1858 zijn uitgereikt zeebrieven voor 144 binnenslands en 11 buitenslands gebouwde schepen, gezamenlijk ten bedrage van 16,106 lasten; — en in het jaar 1859 aan 95 binnenslands, en 11 buitenslands gebouwde schepen, gezamenlijk ten bedrage van 10,787 lasten.

Uit een dergelijke opgave, nopens de verzending door de post van brieven, voor welke briefport is betaald, blijkt, dat in het jaar 1848 dit getal heeft bedragen, van binnenlandsche, ongefrankeerde 3.741.168, gefrankeerde 582.864, te zamen 4.324.052; en voor buitenlandsche, ongefrankeerde 1.545.160, gefrankeerde 290.664, te zamen 1.835.824, en voor beide de soorten 6.157.836 stuks.

In het jaar 1851, vier maanden na het in werking brengen van het tarief, bepaald bij de wet van April 1850, zijn deze brieven bevonden als van binnenlandsche ongefrankeerde, 7.479.447, gefrankeerde 1.045.359, te zamen 8.522.786; — van buitenlandsche ongefrankeerde 1.911.220; gefrankeerde 557.259, te zamen 2.268.459, en voor beide de soorten 10.791.245.

In het jaar 1859 zijn door de post verzonden van binnenlandsche ongefrankeerde brieven 12.252.013, gefrankeerde 2.452.050, te zamen 14.684.043; — van buitenlandsche ongefrankeerde 2.875.595; gefrankeerde 941.552, te zamen 3.817.147, en is het totaal van beide de soorten geklommen tot een bedrag van 18.501.190.

— Het antwoord door den Paus aan de Nederl. Bisschoppen gezonden, waarvan wij gister gewaagden, luidt als volgt:

*Eerwaardige Broeders! Heil en Apostolischen zegen!

Hoe groot uwer zielenleed is en hoe diep de droefheid u het harte griet bij de beroering in de Staten van ons wereldsch gebied en bij den opstand in eenige van deszelfs provincien, hebben wij verstaan uit uw laatste schrijven van 16 Nov. jl., dat met veel genoegen door ons ontvangen werd. Wij hebben in de belangstelling de kracht en grootheid van den eerbied en van de hulde aanschouwd, waardoor gij, eerwaardige Broeders, met ons en met dezen H. Stoel van Petrus ten naauwste vereenigd en innigst verbonden zijt. Het kon immers ook niet anders, of gij moest de rampspoeden, welke wij verduren, ook voor de uwe aanzien. Daarom hebben wij van de bisschoppen der gansche Christelijke wereld de gebeden en de voorspraak bij God gevraagd en middelerwijl niet opgehouden, openlijk voor allen te protesteren tegen dien onbeschaamden opstand in de provincien, welke door de ondersteuning van vreemden vooral gevoed en aangestookt wordt. Onder de leiding toch der Goddelijke Voorzienigheid is het gebeurd, dat de Roomsche Pausen om het Apostolische ambt zonder eenig beletsel overal te kunnen uitoefenen, eene tijdelijke magt verkregen hebben. Derhalve, Eerw. Broeders, houdt niet op God te smeeken, dat Hij het werk Zijner voorziening behoude en onzer zwakheid gestadig kracht versterkte toevoege. Tot onderpand echter der heilende liefde, waarmede Wij U in den Heel. omhelzen, strekke de Apostolische zegen, welke Wij, Eerwaardige Broeders, aan ieder van U, en inzonder uit den grond onzes harten, ten teken van waar en alzijdig geluk, in alle uwe schapen, en ook aan de gansche geestelijke kerk en aan het geloovig volk willen mededeelen.

Gezonden te Rome bij den H. Petrus den 14 December 1859. (was geteekend) PIUS PP. IX.

Aan de Eerwaardige Broeders den Aartsbisschop en de Bisschoppen van Nederland.

— In *the Illustrated London News* van 24. Dec. 11. wordt, bij vermelding van een adres der Roomsche Katholieken in Groot Britannië voor het behoud van het wereldlijk gezag der Pausen, de volgende opmerking gemaakt: „Het is jammer, dat men niet een kleinen ruilhandel met den Paus kan aangaan. Indien hij maar aan Engeland de ontevreden inwoners der Romagna kon afstaan, en daarvoor in de plaats bekomen zijne getrouwe (Engelsch sprekende) aanhangers, die dit stuk geteekend hebben, dan zou er een groot bezwaar uit den weg zijn geruimd. Die van de Romagna zouden de burgerlijke en godsdienstige vrijheid en de goede regering bezitten, waarvoor zij zich nu zoo veel moeite geven; en de Engelsche Roomschen zouden de voldoening smaken, om hunne beginselen zelve in praktijk te kunnen brengen, en hunne vrijheid op te offeren voor het welzijn dier kerk, 't geen zij als veel beter schijnen te beschouwen, dan de zegeningen, welke zij genieten onder het zacht en verlicht bestuur eener konstitutionele regering." Men zou echter moeten verwachten, dat de Italiaansche lucht de Eng. Roomschen in zeer korten tijd met den geest der tegenwoordige Italianen zou bezielen, en dat ze van hun kwaal genezen, gezond weder den Engelschen bodem zouden opzoeken.

*— Gister is aan onze Hoogeschool bevorderd tot dokter in de wis- en natuurkunde de heer H. M. Schroeder v. d. Kolk, van Utrecht, na verdediging van zijn proefschrift: *over het meten van den Galvanische geleidingsweerstand, inzonderheid bij metalen.*

*— Gister hield de heer v. Duyll in de vergadering van 't Nut van 't Algemeen eene lezing over de vestiging van 't Nederlandsch gezag in de Indië; in eene tweede voordragt zal hij zijn onderwerp nader behandelen. De heer v. Hall leverde eene bijdrage, door de voordragt van het dichtstuk „de Meineed", door Wihuis.

*— Uit Wijk bij Duurstede schrijft men ons van gister: De rivier is hier weder langzaam wassende; het peil teekende 2.80 el onder N. p.

De polder de Hoogewaard boven Wijk bij D. en de polder onder Rijswijk zijn dezen morgen ingeloopt.

— In de eergister gehouden zitting van den gemeenteraad te s Hage is besloten, dat zal worden overgegaan tot de demping van: 1. de Amunitiehaven; 2. de Schedeldoeksche Haven; 3. het Spin tot aan de Nieuwe Kerk (hiertoe zal niet worden overgegaan dan na het nemen eener beslissing omtrent de zoogenaamde Beek; 4. den Lutherschen Burgwal; 5. de Groote Marktbrug; en 6. de Paviljoengracht tot aan de Stille Veerkade. Het voorstel van Burgemeester en Wethouders tot demping van de Prijsengracht tot aan de Brouwersgracht, is, na discussie, verworpen met 20 stemmen tegen 8. Over de verdere voorstellen tot demping zal in eene volgende zitting worden beraadslaagd.

— Het bekende buiten van H. M. de koningin-moeder bij Klein Zorgvliet zal in dit jaar geheel worden verbouwd.

— Het H. en Effbl. bevat een schrijven uit Utrecht, waarin wordt gewezen op het uitnemend uurwerk op den Domtoren; daarin wordt gevraagd, of er ter behoud daarvan en van het aan de Wittevrouwenbarriere te plaatsen klokwerk geen vast en bekwaam horologiemaker zou dienen benoemd te worden.

*— Uit Amsterdam wordt ons van den 9. geschreven: De vaart van Nederland op de Kaap de Goede Hoop, of liever op eigenlijk Zuid-Afrika verlaauwt niet. Wij verheugen ons daarover, en omdat men aldaar de Nederlandsche Landverhuizers gaarne ziet, en omdat de vermeerdering der Nederlandsche immigratie aldaar tot de uitbreiding van landbouw, veeteelt en nijverheid krachtig zal bijdragen, en omdat langs dien weg ons handelsverkeer met die streken zal toenemen. Wederom ligt een schip naar de Kaapstad, Port-Elisabeth en Port-Natal zailvaardig, en zoodra het vertrokken is, zal er een ander daarheen worden aangelegd.

*— Uit Kampen wordt ons gemeld: De beweging bij het Instruktie-Bataillon is voortdurend zeer druk. Dan komen er ouders of andere betrekkingen, om jongelingen voor het admissie-examen te presenteren, dan komen er goedgekeurde jongelingen hier, worden gekleed en geoefend, dan vertrekken jongelingen, om als korporaals bij de korpsen in dienst te treden, dan komen er van de korpsen, om tot sergeants te worden opgeleid, die wederom later of naar Indië vertrekken of terugkomen, om voor het examen van officier zich voor te bereiden. Het is in dier voege hier steeds een *mouvement perpétuel*.

— De te Blokzijl aangerande burgemeester ten Cate schijnt het slagtoffer eener vergissing te zijn. De toestand van den heer ten Cate baart geen zorg.

De besmettelijke longziekte, die in 1859 in Friesland nog 2519 runderen heeft gekost, is echter bij vorige jaren te rekenen aanmerkelijk in hevigheid afgenomen. In 1858 verloor die provincie daaraan 4255, in 1857 7557 en in 1856 5729 runderen.

— In eene der gemeenten van Zuid-Holland had dezer dagen het volgende voorval plaats.

Eene vrouw van fatsoenlijke afkomst was door

ongelukkige omstandigheden en door het vooruitzicht van in armoede te zullen vervallen, tot het wanhopig besluit gekomen, om een einde aan haar leven te maken. Zij volvoerde ook werkelijk dit radelooze besluit en hing zich in hare woning op.

Voor dat de laatste levensvonken vervlogen waren, en terwijl zij worstelde met den dood, komt er iemand het vertrek binnen, doch in plaats van het touw los te snijden, spoedt deze zich naar den burgemeester, die in de nabijheid woont, en spoedig ter plaatse des noodlots verschijnt, vergezeld van den dorpsgeneesheer. In plaats echter van te beproeven, om de ongelukkige nog te redden, beveelt deze, dat de policiedienaar de wacht bij de gehangene moet houden, totdat de officier van justitie van het voorgevallene kennis draagt. Het was avond en zeer donker en glad, zoodat de reis naar de arrondissements-hoofdplaats werd uitgesteld tot den volgende morgen, op welken werkelijk de reis ondernomen is, en de officier van justitie order op de zaken heeft gesteld. Zoodat intusschen van zelf sprak, was de vrouw reeds lang een lijk en spoedig daarop begraven.

De burgemeester verdedigt zijn gedrag, door een beroep op een oude, versletene provinciale verordening omtrent zoodanige zaken. *Gr. Cl.*

— De drijfjagten op den wolf in N. Brabant duren voort; onder de jachtiefhebbers behoort ook de kommissaris des konings.

— De verbetering der vuurwapenen wordt steeds voortgezet, en naauwelijks is iets gewigtigs op dit stuk gevonden, of eene nieuwe vinding brengt er weder wijzigingen in. Zoo heeft Pruisen de gegroefde kanonnen naar een ander stelsel doen vervaardigen, dan de Fransche, die bij den Italiaanschen oorlog bleken slechts 5 à 6 maal te kunnen worden afgeschoten, waarna de hitte eene verdere lading onmogelijk maakte.

Woensdag 28 Dec. 11. werd een proef genomen met Terrys gepleufde ruitery-karabijn, en schoot men te Havant, in Hants, op 950 schreden afstand een schaap. De kogel trof boven in den schouder of de borst en drong door de ruggegraat.

— Een hoogst eenvoudige en toch zekere methode, om den ouderdom van eieren te leeren kennen en zich reeds voor het openbreken van de meer of mindere deugdzamenheid er van te vergewissen, zal aan onze huisvrouwen, koks en keukenmeiden zeer zeker alleziens welkom zijn. Eene pot met een kan water, waar ruim 3 lood keukenzout in opgelost is, kan hiervoor in elke keuken steeds bereid gehouden worden. In deze zoutoplossing wordt het ei gelegd, dat men onderzoeken wil, en wanneer het denzelfden dag eerst gelegd is, zal het tot op den bodem van den pot zinken; was het den vorigen dag reeds gelegd, dan zal het den bodem niet bereiken; is het drie dagen oud, dan zwemt het midden in de vloeistof; is het ouder dan vijf dagen, dan zwemt het op de oppervlakte en steekt er des te meer boven uit, hoe ouder het is.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 11 Jan., 3.89 El. + AP. 10.84. Gew. 8 d.

De Rijnhoogte te Keulen den 11. Jan. 15 voet 6 duim; 14 voet 8 duim Rijnl.

ROME, 5 Januarij.

De toespraak, waarmede generaal de Goyon den 1. den Paus ter gelegenheid van het nieuw jaar begroette luidt als volgt:

*Wij komen wederom even als altijd van ganscher harte, aan uwen dubbelen troon van hoogepriester en koning uwe heiligh. ter gelegenheid van het nieuwe jaar, bij vernieuwing de verzekering geven van onzen diepen eerbied en van onze gehechtheid.

*Gedurende het afgelopen jaar hebben groote gebeurtenissen plaats gehad. Op bevel van onzen dapperen keizer ons tot doorslaand bewijs van zijn eerbied voor U.H., hier bevindende, hebben wij geen deel kunnen nemen aan den strijd op het veld van eer en roem gestreden! Wij hebben daarvoor slechts troost kunnen vinden in de herinnering, dat wij hier, bij U.H. op het veld van eer van het Katholicisme ons bevonden. . . .

De Paus heeft in het Fransch geantwoord:

*Zoo de goede wenschen telken jare door u in naam der officieren en het leger waarover gij zoo waardiglijk het bevel voert tot ons geuit, ons steeds lief waren, zijn zij dit jaar ons dubbel aangenaam, wegens de exceptionele gebeurtenissen ons overkomen, en omdat gij ons verzekert, dat de Fransche afdeeling, in de pauselijke Staten gekantonneerd, zich daar bevindt ter verdediging der regten van het katholicisme. Dat God u dus zegene, generaal, even als die afdeeling en met haar het geheele Fransche leger, moge hij ook alle standen van dat edelmoedig volk zegenen.

*Nederknielend voor den God die was, is en eeuwig zal zijn, bidden wij Hem in den ootmoed onzes harten, dat Hij zijne gunst en zijn licht in ruime mate doe nederdalen op het doorlucht hoofd van dat leger en dat volk, opdat hij, met behulp van dat licht, veilig moge wandelen op zijn moeilijken weg, en alsnog het verkeerde inzien van zekere beginselen, dezer dagen uitgesproken in een werkje, dat een gedenkstuk is van huichelarij en een laag weefsel van tegenstrijdigheden.

*Wij hopen, dat hij met behulp van dat licht, of liever, wij zijn overtuigd, dat hij met die hulp, de beginselen zal veroordeelen in dat werkje vervat,

en te meer hebben wij daarvan de overtuiging, omdat wij reeds eenige stukken bezitten, welke Z. M. eenigen tijd geleden de goedheid gehad heeft ons te doen toekomen, en die eene veroordeeling van die beginselen inhouden.

„Met die overtuiging smeeken wij God zijne zegeningen uit te storten over den keizer, over zijne doorluchte gemalin, over den keizerlijken prins en over geheel Frankrijk.”

De beruchte nota in het *Giorn. di Roma* is, naar verzekerd wordt, het werk van den Paus zelve.

FLORENCE, 5 Januarij.

Omtrent den aanslag op den 5. verneemt men, dat hij dienen moest om onder begunstiging der opschudding in het paleis te ontstaan, wanordelikheden in de stad te doen plaats vinden, en, gelukte dit, ze op het land te doen voortplanten door omgekochte boeren. Veertien personen, uit de heffe des volks, zijn in hechtenis genomen, vijf, de vermoedelijke daders, bevinden zich nog in handen der justitie.

BERN, 8 Januarij.

De Britsche regering heeft het, overeenkomstig het initiatief door de Vereenigde Staten van N.-Amerika genomen, noodig geoordeeld bij den bondsraad tusschen beide te komen ten gunste der Israëlieten, en den wensch te kennen te geven, dat men uit de kantonale wetgeving de nog ten hunnen aanzien bestaande beperkingen opheffe. Het uitvoerend gezag van den Bond, dat zelf in de kantonale wetgeving niets kan veranderen, heeft besloten den kantons van die mededeeling van het Britsche kabinet kennis te geven.

WEENEN, 9 Januarij.

Behalve de kommissie voor de staatsschuld, zal nu ook eene budgetkommissie benoemd worden.

Sedert de verschijning der brochure: *de Paus en het kongres* is de stemming in Venetië aanmerkelijk veranderd. De agitatie, ten doel hebbende eene losscheuring van Oostenrijk, treedt steeds meer openlijk aan het licht. Het is onder zulke omstandigheden te begrijpen, dat de vraag rijst, of het voor Oostenrijk niet beter ware maar vrijwillig afstand van Venetië te doen, in de veronderstelling nl., dat dit op gunstige financiële voorwaarden kon geschieden. In officiële kringen is men echter nog volstrekt tot zoo iets niet geneigd.

Uit Rome verneemt men, dat de regering er vrij bedrukt is, en die stemming nog is veranderd door de stellige verklaring van den Franschen gezant, dat de Franschen die stad zullen ontruimen.

Uit Pesth schrijft men, dat terwijl het 5e infanterie regiment uit Venetië naar Hongarije oprukt, uit Hongarije aanzienlijke versterkingen naar Zevenbergen worden gezonden, waar de Szeklers op verschillende plaatsen weigeren belasting te betalen. Het is bekend, dat in Hongarije en Zevenbergen de belastingen in tien jaren voor het minst verdubbeld zijn, waarbij dan nog buitengewone verhoogingen komen. Voor een volk dat die belasting-verhooging op veel andere kwellingen toekrijgt, is dat natuurlijk een groote reden tot ontevredenheid. Daarbij komt nog, dat de fiskus de executie van nalatige belastingsschuldigen tot een formeel stelsel heeft verheven en dat als een zeer voordeelige affaire in praktijk brengt. In verschillende distrikten gaan de ambtenaren der belasting tegen den termijn van betaling in alle huizen inventarissen opmaken, en zoodra de termijn twee of drie dagen verschenen en de belasting met betaald is, wordt tot de executie overgegaan, en de bevolking hierbij natuurlijk niet koopende, valt alles tot spotprijzen den ambtenaren in handen. Het is dan ook niet te verwonderen, dat de ambtenaren die zes à acht jaren geleden arm en haveloos in Hongarije kwamen, nu bij een traktement van 6—800 gulden ekwipaazie houden. Een der ambtenaren beroemde zich voor eenige dagen bij zijne kollega's dat zijn prachtig vierspan hem slechts 21 florijnen kostte.

MÜNCHEN, 10 Januarij.

Sommige geruchten willen, dat de Koning van zijne reis naar Spanje afziet, met het oog op de gewichtige gebeurtenissen die waarschijnlijk binnen kort zullen plaats vinden. Dit vereischt evenwel allezins bevestiging.

De *Bresl. Ztg.* ziet volstrekt geen grond, waarom Europa nu in rep en roer zou moeten gebragt worden om de Midden Italiaansche vorsten in hunne staten terug te brengen, voor wier rustige ontwikkeling zij met noch zonder grondwet waarborgen kunnen geven.

Uit Karlsruhe wordt gemeld, dat tegen de personen, die de tegen het konkordaat gerigte petitie van Katholieke ingezetenen te Mannheim hebben doen teekenen, geregeltelijke vervolgingen zijn ingesteld. Intusschen heeft ook te Heidelberg eene vergadering plaats gehad van leden der Katholieke en Evangelische gemeenten, waarin mede is besloten eene petitie tegen het konkordaat aan de stenden te dienen, welke petitie door prof. *Müllemajer* is opgesteld.

HANNOVER, 10 Januarij.

Het voorstel ten gunste der Bremer besluiten betreffende het zeerecht is met algemeene stemmen aangenomen.

KASSEL, 10 Januarij.

De *Hess. Morgenztg.* is wegens eene advertentie betreffende de Deutsche nationale vereeniging in beslag genomen.

LONDEN, 10 Januarij.

De *Globe* meldt uit Rome, dat de tijding van het aftreden van graaf *Walewski* op den Paus een zeer onaangename indruk heeft gemaakt.

Er wordt gesproken van een huwelijk tusschen lord *Stanley* (zoon van graaf *Derby*) en eene dochter van lord *John Russell*, zoodat het konservatieve huis van *Derby* met den Whigstam van *Bedford* zou ineensmelten. Lord *Stanley* is echter ter nauwernood konservatief te noemen, en verschilt in dat opzicht aanmerkelijk met den graaf.

Te Watford is dezer dagen eene meeting gehouden waarop lord *Clarendon* zich ten eerste voor de vrijwilliger-beweging verklaarde. Hij beschouwde haar als het beste middel tot handhaving van den algemeenen vrede. Frankrijk's keizer geloofde Spr. niet dat tegen Engeland vijandige bedoelingen koesterde, en wel, omdat dit niet in zijn belang was. Hij handelde verstandig, door voor alle gevallen die het mogten vereischen, een staand leger op de been te houden, maar toch mocht Engeland die magtsontwikkeling niet rustig aanzien, omdat men van de toekomst toch niet zeker was. Kwam het tot een oorlog, dan zou organisatie zich aan dapperheid moeten paren, en juist die organisatie was het doel der beweging.

Volgens de officiële lijst van de marine bestaat het Engelsche zeewezen in 1860 uit 518 bodems, de schroefstoomboorten er onder begrepen. Buitendien zijn er 153 kanonneerboorten, 121 vaartuigen voor de havendienst en 47 kustwachtschepen, zoodat het totaal 839 bodems van allerlei aard behoort; daarvan zijn slechts 314 schepen in aktiviteit op verschillende punten van den aardbol.

Men zegt dat de direktoren der maatschappij voor de *Great Eastern*, in eene laatstleden vrijdag gehouden bijeenkomst, eenparig tot aftreding besloten hebben, en dat zij in de tegen aanstaanden Woensdag belegde vergadering der akliehouers de mededeeling doen zullen, dat zij niet langer dan na de benoeming hunner opvolgers in het beheer blijven zullen. De heer *Lever*, lid van het Lagerhuis, legde Zaterdag, door den heer *O'Beirne* en anderen vergezeld, een langdurig bezoek aan boord van het groote schip af en nam alles op het nauwkeurigst in oogenschouw, denkeliik in verband met het door hem gedaan aanbod om het schip te bevrachten. Wordt zijn aanbod door de akliehouers aangenomen, dan zal hij waarschijnlijk Southampton tot haven van afvaart uit Engeland bestemmen.

De boodschap, door den President *Buchanan* het kongres toegezonden, niettegenstaande de voorzitter van het Huis der Representanten nog niet benoemd was, komt hoofdzakelijk op het volgende neder:

De President houdt zich overtuigd, dat voorvallen als die te *Harpers Ferry*, naardien zij de bevolking tot nadenken brengen, onder 's Hemels zegen het middel zullen zijn om de ontstane gisting te doen bedaren en het uitbreken van verdere zoodanige ongeregelheden voor te komen. Alle wettige ter zijner beschikking staande middelen tot snuiking der slavernij zijn aangewend, en zullen voortdurend aangewend worden, ten einde de wetten tegen den Afrikaanschen slavenhandel uitvoering erlangen. Zij die zich met zoodanige onwettige ondernemingen bezig hielden zijn gestreng vervolgd, maar met met zoo goeden uitslag als hunne misdaden zulks verdienden. Een aantal van hen is nog aan regtsvervolging onderworpen.

De jongste gebeurtenissen hebben de wijsheid van den weg bewezen, door de Regering ten opzichte van China gevolgd. Het verdrag van vrede en koophandel met dat Rijk werd den 18 Junij 1858 te *Tientsin* verlengd en den 21 December, met voorkennis en goedkeuring van den Senaat, door den president bekrachtigd, terwijl de uitwisseling den 16 Augustus 1859, in de vereichte vormen, te *Tientsin* geschiedde. Naardien die uitwisseling niet vóór den bij het verdrag voorgeschreven dag plaats greep, acht men het voegzaam het nogmaals aan den Senaat te onderwerpen, alvorens het openbaar wordt gemaakt.

De betrekkingen met Frankrijk en Rusland, alsmede met het overige vaste land van Europa blijven van het meest vriendschappelijk karakter, die met Spanje nogtans uitgezonderd. In de laatste jaarlijksche boodschap werd de onvoldoende staat der betrekkingen met Spanje medegedeeld en het doet den president leed dat zij niet wezenlijk verbeterd zijn. Zonder van andere vorderingen te gewagen, op de betaling waarvan de N.-Amerik. ministers sterk hebben aangedrongen en waarbij meer dan honderd burgers der Staten regtsstreeks belang hebben, blijven zij nog onvoldaan, niettegenstaande het bedrag 128,655 dollars, door de Spaansche regering erkend is. — Het is noodeloos de gronden te herhalen, in de laatste boodschap voor de aanwinning van Cuba door billijken aankoop ontwikkeld; de meening des presidents te dien opzichte blijft onveranderd. Zonder eene erkenning daarvan van Spanjes kant zal het nagenoeg onmogelijk wezen, met eenig grond uitzigt op goed gevolg onderhandelingen aan te knopen.

Tot nog zeer onlangs toe bestond er grond om

te gelooven dat de vereffening der moeilijkheden met Engeland, uit het verdrag *Clayton-Bulwer* gerezen, en wel op eene voor de wederzijdsche partijen eervolle en voldoende wijze, in de boodschap zou hebben kunnen worden medegedeeld. Maar, om door de Eng. regering niet vooraf medegedeelde redenen, heeft zij de bij verdrag voorgeschrevene schikkingen met de Republieken Honduras en Nicaragua niet overeenkomstig met de schikking tusschen de beide Regeringen volvoerd. Er bestaat nothans gegronde hoop, dat dit goede werk weldra zijn beslag zal krijgen, terwijl het wenschelijk is, dat er dan geene andere onderwerpen overblijven, die de vriendschappelijke betrekkingen tusschen de beide landen kunnen verstoren.

Het geschil, uit de tegenstrijdige aanspraken der partijen op het eiland *San Juan*, volgens het verdrag van Oregon van 15 Junij 1846, gerezen, nam plotseling eene dreigende wending. Ten einde botsingen op dien verwijderden grens voor te komen, gaf de Reg. bevel, dat de autoriteiten op dat grondgebied zich van alle handelingen onthouden moesten, welke daartoe konden leiden. Sterke gisting heerschte gedurende eenigen tijd in die oorden, en men dachtte ernstig gevaar voor eene botsing. De Engelschen hadden eene groote zeemagt in de nabijheid en men doet den op dat station bevelvoerenden admiraal niet meer dan regt wedervaren, door te zeggen, dat hij zich wijselijk van alle vijandelijke handelingen onthield en de gansche zaak aan zijne Regering mededeelde, om hare instruktionen af te wachten. Dit scheen de aandacht te vorderen, om onzerzijds alle vijandelijkheid voor te komen. De luitenant-generaal *Scott* werd den 17. Sept. afgezonden, om, zoo noodig, het bevel over de krijgsmagt der Staten te aanvaarden. Uit aanmerking van den grooten afstand en in de onzekerheid van wat er vóór zijne aankomst gebeurd kon zijn, was het noodig veel aan zijn beleid over te laten en de uitkomst heeft bewezen, dat dit beleid aan geene meer bevoegde hand toevertrouwd had kunnen worden. Onlangs is die generaal van zijne zending wedergekeerd, na zekere bedoelingen bereikt te hebben, en er bestaat niet langer grond, om eene botsing tusschen de krijgsmagt der beide Landen gedurende de bestaande onderhandelingen te duchten.

Het doet den president leed te moeten mededeelen, dat sedert de laatste boodschap geene verbetering in de zaken van Mexiko ontstaan is, en hij op nieuw verplicht is de ernstige aandacht van het kongres op den ongelukkigen toestand dier Republiek te vestigen. Misdrijven van de ergste soort worden daar jegens personen en eigendommen gepleegd. Er bestaat naauwelijks eene soort van beleediging, die gedurende de laatste jaren niet door onze medeburgers in Mexiko ondergaan is. In naam hebben wij in vrede met die Republiek geleefd, maar, met het oog op de belangen van onzen handel, onzer burgers die als kooplieden, scheepsgezagvoerders of in andere betrekkingen dat land bezocht hebben, hadden wij even goed in oorlog kunnen zijn. De boodschap noodigt het kongres uit eene wet uit te vaardigen, waarbij de president, onder zoodanige beperkingen als hij noodig moge achten, gemagtigd wordt militaire magt tegen Mexiko aan te wenden, ten einde schade-loosstelling voor het verledene, en zekerheid voor de toekomst te verwerven.

— 11 Jan. *Gec.* 95¼; *Peru* 4½ pCt. —, 5 pCt. 71; *Venez.* 5 pCt. 27½, 2¼ pCt. —; *Port* 5 pCt. —; *Sp.* 5 pCt. 45¾, 1¾ pCt. 32½; *Rusl.* 4½ pCt. —, 5 pCt. —; *Sard.* 85¼.

PARIS, 10 Januarij.

Zoo er plan was maarschalk *Canrobert* naar Rome te zenden, om te onderhandelen, heeft men na 's Pausen heftige *speech* tot generaal *de Goyon*, daarvan afgezien, uit die toespraak, in verband met al wat in de laatste dagen te Rome gebeurd is, te regt opmakende, dat men *Pius IX* nu toch niet tot het doen van concessiën zou kunnen bewegen. *Canrobert* is heden naar zijn post te Nancy vertrokken.

Naar men zegt, zal den heer *de Morny* de portefeuille van binnenlandsche zaken worden toevertrouwd.

Vele aanzienlijke personen van de konservatieve partij laten zich bij graaf *Walewski* inschrijven, om den martelaar van het pausdom daardoor hunne deelneming te betuigen.

Men verzekert, dat de heer *Cobden* met ons ministerie officieus onderhandelt over eene verlaging van het tolltarief. De heer *Cobden* moet den leden van ons kabinet een aantal bescheiden hebben gezonden, waaruit al de voordeelen blijken door Engeland uit de hervorming van zijne tolwetten getrokken.

Er is op nieuw sprake van de aanstaande bijeenkomst van het kongres.

Lord *Cowley* is uit Engeland in deze hoofdstad teruggekeerd.

Geruchten melden dat een Engelsch eskader, hetwelk thans in de Middellandsche zee gestationneerd ligt, naar Ancona onder zeil zou gaan. Dit vereischt evenwel nog nadere bevestiging, zoowel als een ander gerucht, volgens hetwelk men al zeer spoedig de benoeming van *Garibaldi* tot opperbevelhebber der Piemonteese nationale gardes te gemoet kan zien.

De *Siècle* waagt zich heden op een gevaarlijk terrein. Dat blad namelijk twijfelt aan de geldig-

Snelpersdruk van L. E. BOSCH en ZONN.